

Spor Bilimleri Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi*

Examination of the Lifelong Learning Tendencies of Students Studying at Faculty of Sport Sciences

ORIJİNAL ARAŞTIRMA/ ORIGINAL RESEARCH

Diyar KAYA SAYLAM[†],

Hatice ÇAMLIYER²,

Mehmet ASMA³,

Naci KALKAN⁴

¹Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa
<https://orcid.org/0000-0002-6949-8674>

²Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa
<https://orcid.org/0000-0003-1255-875X>

³Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa
<https://orcid.org/0000-0001-8111-3338>

⁴Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa
<https://orcid.org/0000-0003-0529-5947>

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 04.03.2019

Kabul Tarihi: 13.12.2019

Online Yayın Tarihi: 31.12.2019

DOI: 10.33459/cbubesbd.534430

Öz

Bu araştırmanın amacı, Spor Bilimleri Fakültesinde (SBF) öğrenim gören öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin (YBÖE) incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu, 100'ü kadın, 148'i erkek olmak üzere toplam 248 öğrenciden oluşturmaktadır. Öğrencilerin YBÖE düzeylerinin belirlenmesi için Erdoğan ve Arsal (2016) tarafından geliştirilen "Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerini Belirleme Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçeğin bu çalışmadaki Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .946'dır. Elde edilen veriler; ortalama, t testi ve tek yönlü Anova test teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Öğrencilerin YBÖE'den almış oldukları ortalama puanı, ölçeğin ortalama puanından daha yüksektir. Cinsiyet ve lisans üstü eğitim yapma isteği değişkenleri açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar elde edilmemiştir. Bunun yanında öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılık SYB ile diğer bölümler arasındadır edilen bulgular doğrultusunda SBF'nde öğrenim gören öğrencilerin YBÖE'lerinin yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam boyu öğrenme eğilimi, spor eğitimi, spor ve öğrenme.

Abstract

This study aims to examine the Lifelong Learning Tendency (LLT) of the students from the Sports Science Faculty. The study group consists of 100 females and 148 males with a total of 248 students. Lifelong learning tendency levels of participants are measured by the "Lifelong Learning Tendency Scale" developed by Erdoğan and Arsal (2016). The Cronbach Alpha internal consistency coefficient of this study scale is .946. In the analysis of the data average, the "t" test and one-way analysis of variance (ANOVA) tests are used. The average of the students' LLT level is higher than the average of the LLT scale. It is found that students' LLT didn't differ statistically in terms of gender and willing to do master education. Besides, it was also statistically different in terms of departments of Sports Faculty. This significant difference was between Sports Management and the other departments. It can be said that the lifelong learning tendency of students of Sports Faculty is at an acceptable level.

Keywords: Life-long learning tendency, physical education, sport and learning.

* Bu çalışma 19-22 Ekim 2017 tarihleri arasında Antalya'da düzenlenen Uluslararası 9. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

[†] Sorumlu yazar: Diyar Kaya Saylam, diyar.kayasaylam@cbu.edu.tr

GİRİŞ

Hayat kendi başına bir öğrenme sürecidir. Her insanın, teknik ve toplumsal değişime ayak uydurabilmek, kendi çevresine ilişkin koşullar altında meydana gelen değişiklikler karşısında hazırlıklı olabilmek ve bireysel gelişimi bakımından tüm gizil gücünü harekete geçirebilmek amacıyla sürekli, maksatlı ve ardışık bir öğrenim görmesi için özgül fırsatlara ihtiyacı vardır (Kıvrak, 2007). Milli Eğitiminin Temel Kanununun 9. Maddesi Süreklilik ilkesine göre: Fertlerin genel ve mesleki eğitimlerinin hayat boyunca devam etmesinin esas olduğu vurgulanmıştır. Türkiye’de Hayat Boyu Öğrenme (HBÖ) kavramı yeni olmamakla birlikte HBÖ sisteminin oluşturulmasına yönelik çalışmalar 2000’li yıllardan itibaren hız kazanmıştır. 2014-2018 Dönemi Türkiye Hayat Boyu Öğrenme Stratejisi Belgesinde (THBÖSB), HBÖ sisteminin etkinliğini ve verimliliğini artırmaya yönelik olarak çalışmalar yapılmıştır. Bunlar; toplumda HBÖ kültürü ve farkındalığının oluşturulması, HBÖ fırsatlarının, erişimin ve sunumunun artırılması, rehberlik ve danışmanlık sisteminin geliştirilmesi, önceki öğrenmelerin tanınması sisteminin geliştirilmesi, izleme ve değerlendirme sisteminin geliştirilmesi önceliklerine yer verilmiştir (THBÖSB, 2017). 2009-2013 dönemi Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi kabul edilmesiyle birlikte yaşam boyu öğrenme (YBÖ), “kişisel, toplumsal, sosyal ve istihdam ile ilişkili bir yaklaşımla bireyin, bilgi, beceri, ilgi ve yeterliliklerini geliştirmek amacıyla yaşamı boyunca katıldığı her türlü öğrenme etkinlikleridir (HBÖ, 2019; THBÖSB, 2017). YBÖ kapsamında örgün öğrenme, yaygın öğrenme, mesleki eğitim, teknik eğitim, hizmet içi ve hizmet dışı tüm eğitim ve öğretimler yer almaktadır. Bu nedenle YBÖ’nin evde, işte, okulda ya da bireyin olduğu her yerde gerçekleşebileceği söylenebilir. YBÖ yer, zaman, yaş, sosyo-ekonomik düzey, eğitim düzeyi gibi kavramlarla ilgili kısıtlamaları kaldırmakta ve her bireye fırsat eşitliği sunmaktadır (Dinevski ve Dinevski, 2004). YBÖ’de bireyin öncelikli amacı kişisel gelişimidir. Bu amaç ilk başlarda gereken olanağa sahip olamayan vatandaşlara okuma yazma, sayma gibi en temel becerilerin kazanılması ve toplumun standartlarının yükselmesi ile ilgiliydi. Ancak bu durum zamanla üniversite mezunlarının bile yeniden öğrenme sürecine katılma gereklilikleri nedeniyle YBÖ kavramını değiştirmiştir (DPT, 2000)

Üniversite, doğası gereği bireysel tercihlerin önem taşıdığı, kendi kendine öğrenme ve araştırma yapma gibi öğrenen özerkliklerinin baskın olduğu bir süreçtir (Coşkun ve Demirel, 2012) Göksan, Uzundurukan ve Keskin (2009)’ne göre bilgi çağında eleştirel düşünen, sorun çözebilen,

bağımsız karar verebilen ve YBÖ becerisine sahip bireylerin yetiştirilmesinde üniversitelerin rolünü vurgulamıştır. Dinevski ve Dinevski (2004) ise YBÖ’de yükseköğretim kurumlarının rolünü; mesleki gelişim olanağı sağlayan ve e-öğrenme, sanal üniversite, internet tabanlı eğitim gibi yollarla bilginin yayılmasını sağlayan kurumlar olarak tanımlamıştır. Çakın’a (1998) göre üniversitelerin katı bir disiplinle mevcut bilgilerin öğretildiği kurumlar değil, sorgulama, yaratıcılığı özendirme ve sürekli öğrenme becerisinin kazandırılmasının amaçlandığı yerler olması gerektiğini belirtmiştir. Ancak üniversite öğrencilerinin YBÖ’ye ilişkin faaliyetlere katılmaya yeterince istekli olmadıkları, YBÖ faaliyetlerini düzenlemede sorunlar yaşadıkları ve YBÖ için gereken meraklılığın öğrencilerde yeterince bulunmadığı görülmüştür (Çoşkun ve Demirel, 2012). 2014-2018 THBÖSB Hayat boyu öğrenme alanında yapılan çalışmalar; Türkiye’de ‘Öğrenme Kültürü’nün güçlü olmadığını ortaya koymaktadır. Kişinin kendisini sürekli eğitmesi, değiştirmesi ve yenilemesi gerekir. Bireylerin, değişmeleri algılayabilmeleri ve onlara uyum sağlayabilmeleri, hak ve sorumluluklarını bilmeleri, bilgiye ulaşabilmeleri ve ondan yararlanabilmeleri (Yılmaz, 2000) bireylerin daha uzun süreyle çalışma hayatında kalmalarına, iş yaşamında verimliliklerinin artmasına ve değişen iş ve yaşam koşullarına daha hızlı uyum sağlamalarına imkân vermektedir. Bu çerçevede bireylerin, mesleki becerilerin yanında iş yaşamının gerektirdiği temel becerilere sahip olması, eğitim sistemi ile çalışma hayatı arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi ülkemiz insan kaynağının geliştirilmesi açısından önem arz etmektedir (THBÖSB, 2017).

Spor bilimleri Fakültesi’nden (SBF) mezun olacak öğrencilerin spor alanında çeşitli birimlerde görev yapacaklardır. Bu alanların spor veya fiziksel aktivite ilişkili olması bireylerin veya kitlelerin sağlıklarını da etkileyecektir. Sağlık Bakanlığı (2019) tarafından fiziksel aktivitenin önemi vurgulanmaktadır. Kronik hastalıkların ortak risk faktörlerinden birisi olan fiziksel hareketsizliğin, dünya genelinde, ölüme neden olan risk faktörleri sıralamasında dördüncü sıradadır (dünya genelindeki ölümlerin %6’sı). Günlük 30 ila 60 dakikalık fiziksel aktivitenin göğüs ve kolon kanseri riskini ciddi ölçüde azalttığını göstermektedir. Her hafta 150 dakikalık orta şiddetli fiziksel aktivite yapmanın iskemik kalp hastalığı riskini yaklaşık %30, diyabet riskini %27, göğüs ve kolon kanseri riskini %21-25 azalttığı belirtilmektedir. Ayrıca fiziksel aktivite felç, hipertansiyon ve depresyon riskini de azaltır. Türkiye Beslenme ve Sağlık Araştırması’na yayımlanmamış ön raporuna göre;12 yaş ve üzeri bireylerin; % 71,9’ u egzersiz yapmadığını belirtmektedir. Bu nedenle bu kurum mezunlarının yeniliklere açık olması, YBÖ becerilerine sahip olması ve bu becerileri öğretme-öğrenme süreçlerinde kullanması, geliştirmesi ve de

yenileyebilmesi beklenmektedir. SBF öğrenim gören öğrencilerin, öğrenmeye yönelik ilgi, tutum, beklenti ve yönelimlerinin saptanması ile sağlıklı bir ihtiyaç analizi yapılabilir ve elde edilen veriler ilgili programların geliştirilmesinde kullanılabilir. Bu araştırma SBF öğrencilerinin YBÖ'ye ilişkin eğilimlerini çeşitli değişkenler açısından ortaya koymayı amaçlamaktadır.

YÖNTEM

Araştırmada geçmişten günümüze dek var olan bir uygulama durumunu var olduğu haliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımı olan genel tarama modeli (betimsel yöntem) kullanılmıştır (Özmen, 2000). Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2012). Tarama araştırmaları bir grubun veya zümrenin belirli özelliklerini belirlemek için veri toplanılmasını amaçlayan bir yöntemdir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012).

Çalışma Grubu

Araştırma 2016-2017 yılında Celal Bayar Üniversitesi SBF'nde öğrenim görmekte olan 248 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada olasılığa dayalı olmayan yöntemlerden kolayda örnekleme modeli kullanılmıştır. (Altunışık, Coşkun Bayraktaroğlu ve Yıldırım, 2017).

Tablo 1: SBF'de Öğrenim Gören Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Demografik Özellik	Kategori	N	%	Demografik Özellik	Kategori	Sayı	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	100	40.3	Lisansüstü eğitim yapma isteği	Evet	91	36.7
	Erkek	148	59.7		Hayır	157	63.3
	BEÖ*	63	25.4	1.sınıf	44	17.7	
Bölüm	SYB+	89	35.9	Sınıf	2.sınıf	49	19.8
	AEB**	57	23	3.sınıf	75	30.2	
	REK++	39	15.7	4.sınıf	80	32.3	
	Toplam	248	100	Toplam	248	100	

*BEÖ: Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü + SYB: Spor Yöneticiliği Bölümü **AEB: Antrenörlük Eğitimi Bölümü
++ REK: Rekreasyon Bölümü

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" ve "Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği" kullanılmıştır. Kişisel Bilgi Formunda araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti, yaşı, öğrenim gördükleri

bölümü, lisansüstü eğitim alma istekleri yer almaktadır. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği Erdoğan ve Arsal (2016) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek beşli Likert tipi ölçek, 17 maddeden ve “öğrenmeye isteklilik” ve “gelişime açıklık” olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı.86 olarak hesaplanmış, bu çalışmada ise.946 olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Verilerin Analizi

SBF öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin (YBÖE) toplam ortalama puanlar ve standart sapmalar ile ölçekten alınabilecek minimum, orta ve maksimum puanlar ölçüt olarak alınmıştır. Buna göre 5’li likert tipi ölçekte başlangıç noktası 1 alındığında 3 değeri “Kararsızım” değerinin orta noktası varsayılmıştır. Bu çalışmada da ölçeğin genel ortalamasında ölçekten alınabilecek minimum puan (17x1) 17, ortanca puanı (17x3) 51 ve maksimum puan (17x5) 85 olarak belirlenmiştir. YBÖE ölçeğinden alınan ortalama puanların cinsiyet ve lisansüstü öğrenime devam etme isteğine göre karşılaştırılmasında t testi, bölüm ve sınıf düzeylerine göre karşılaştırılmasında ise One-Way Anova kullanılmıştır.

BULGULAR

YBÖE ilişkin elde edilen puanlara ilişkin betimsel istatistikler Tablo 2’deki gibidir. YBÖE ölçeği alt boyutlarına ilişkin istatistikler incelendiğinde; öğrencilerin alt boyutlara ilişkin puan ortalamaları sırasıyla öğrenmeye isteklilik ($\bar{x} = 43.10$), gelişime açıklık alt boyutu ($\bar{x} = 24.39$) olduğu görülmektedir. YBÖE ölçeğinin toplam puan ortalaması ise ($\bar{x} = 43.10$) olduğu görülmektedir.

Tablo 2. YBÖE ölçeğinden elde edilen puanlara ilişkin betimleyici istatistik sonuçları

Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Ölçeği	N	Min	Max	\bar{x}	Ss
Öğrenmeye İsteklilik Alt Boyutu	248	11.00	55.00	43.10	9.48
Gelişime Açıklık Alt Boyutu	248	6.00	30.00	24.39	5.36
Toplam YBÖE Puanı	248	17.00	85.00	67.50	14.05

Tablo 3. SBF öğrencilerinin cinsiyete göre yböe ve alt boyut puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçları

YBÖEÖ	Grup	N	\bar{x}	S	Sd	t	p
Öğrenmeye İsteklilik Alt Boyutu	Kadın	100	44.16	9.49	246	1.43	.152
	Erkek	148	42.39	9.44			
Gelişime Açıklık Alt Boyutu	Kadın	100	24.71	5.19	246	.75	.454
	Erkek	148	24.18	5.48			
Toplam YBÖE Puanı	Kadın	100	68.87	13.99	246	1.25	.211
	Erkek	148	66.58	14.07			

*p<.05

Tablo 3'te yer alan sonuçlara göre, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilim düzeyinin alt boyutları cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>.05$). Hem kadın hem erkek öğrencilerin ortalama puanları dikkate alındığında, değerlerin birbirine yakın ve ortalamanın altında olduğu görülmektedir ($\bar{x}_{kadın}=44.16$, $\bar{x}_{erkek}=44.16$; $\bar{x}_{kadın}=24.71$, $\bar{x}_{erkek}=24.71$). Toplam puanlarının ise her iki cinsiyette de ortalamanın üstündedir ($\bar{x}_{kadın}=24.71$, $\bar{x}_{erkek}=66.58$). Toplam puanları açısından yeterli olduğu söylenebilir.

Tablo 4. Öğrencilerinin göre YBÖE ve alt boyut puanlarını öğrenim gördükleri bölümlere göre betimleyici istatistik sonuçları

YBÖE	Grup	N	\bar{x}	SS
Öğrenmeye İsteklilik Alt Boyutu	BEÖ*	63	40.61	1.38
	SYB+	57	41.00	.92
	AEB**	89	47.02	.88
	REK++	39	41.28	1.58
	Total	248	43.10	.60
Gelişime Açıklık Alt Boyutu	BEÖ*	63	22.57	.85
	SYB+	57	24.19	.57
	AEB**	89	26.29	.47
	REK++	39	23.33	.75
	Total	248	24.39	.34
Toplam YBÖE Puanı	BEÖ*	63	63.19	2.16
	SYB+	57	65.19	1.39
	AEB**	89	73.31	1.23
	REK++	39	64.61	2.22
	Total	248	67.50	.89

*BEÖ: Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü + SYB: Spor Yöneticiliği Bölümü **AEB: Antrenörlük Eğitimi Bölümü ++ REK: Rekreasyon Bölümü

Tablo 4'e göre Spor Yöneticiliği Bölümü (SYB) öğrencilerinin Öğrenmeye İsteklilik (\bar{x} =47.02), gelişime açıklık (\bar{x} =26.29) alt boyutları ve YBÖE puanları (\bar{x} =73.31) diğer bölümlerin puanlarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 5. SBF öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölümlere göre YBÖE ve alt boyut puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin tek yönlü anova sonuçları

YBÖEÖ	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Öğrenmeye İsteklilik Alt Boyutu	Gruplar arası	2137.350	3	712.450	8.654	.00	SYB-BEÖ, SYB-AEB, SYB-REK
	Gruplar içi	20086.709	244	82.322			
	Toplam	22224.060	247				
Gelişime Açıklık Alt Boyutu	Gruplar arası	576.102	3	192.034	7.178	.00	SYB-BEÖ, SYB-AEB, SYB-REK
	Gruplar içi	6527.376	244	26.751			
	Toplam	7103.479	247				
Toplam YBÖE Puanı	Gruplar arası	4806.970	3	1602.323	8.882	.00	SYB-BEÖ, SYB-AEB, SYB-REK
	Gruplar içi	44015.013	244	180.389			
	Toplam	48821.983					

*BEÖ: Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü
SYB: Spor Yöneticiliği Bölümü
AEB: Antrenörlük Eğitimi Bölümü
REK: Rekreasyon Bölümü

*p<.05

Tablo 5'teki bulgulara göre; SBF öğrencilerinin, öğrenim gördükleri bölümlere göre YBÖE arasında anlamlı fark olduğunu görülmektedir (F(3-244)=8.882, p<.05). YBÖE ölçeğinin alt boyutları incelendiğinde; öğrenmeye isteklilik (F(3-244)=8.654, p<.05) ve gelişime açıklık (F(3-244)=7.178, p<.05) alt boyutlarında anlamlı fark bulunmaktadır. Bu farklılık; SYB ile diğer bölümler arasındadır.

Tablo 6. SBF öğrencilerinin lisansüstü eğitim yapma isteklerine göre yböe ve alt boyut puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçları

YBÖEÖ	Grup	N	\bar{x}	S	Sd	t	p
Öğrenmeye İsteklilik Alt Boyutu	İstiyor	91	23.97	5.97	246	.94	.34
	İstemiyor	157	24.64	4.97			
Gelişime Açıklık Alt Boyutu	İstiyor	91	66.38	15.1	246	.95	.33
	İstemiyor	157	68.15	13.4			
YBÖE Toplam Puanı	İstiyor	91	42.40	10.1	246	.88	.37
	İstemiyor	157	43.51	9.09			

*p<.05

Tablo 6'a göre Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin YBÖE ve alt boyut puanlarında Lisansüstü eğitim yapma isteklerine göre anlamlı bir farklılık yoktur (t(246)=.88, p>.05).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Çalışmadan elde edilen bulgular incelendiğinde, elde edilen puan ortalamalarının, ölçek orta puanının üzerinde olması sebebiyle SBF öğrencilerinin genel olarak yaşam boyu öğrenme eğilimi içerisinde oldukları, yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde öğrenmeye açık oldukları söylenebilir. YBÖE içerisinde olduklarına dair, araştırmamıza benzer sonuçlar bazı araştırmalarda da ulaşılmıştır (Demirel ve Akkoyunlu, 2010; Gencel, 2013; Karakuş, 2013; Şahin, Akbaşlı ve Yanpar Yelken, 2010; Şahin ve Arcagök, 2014). Coşkun ve Demirel, (2012) yaptığı çalışmada ise; üniversite öğrencilerinin YBÖE'nin yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır. Bloom, Hastings ve Madaus (1971) duyuşsal özelliklerin farklı örüntülere sahip olduğunu belirtmektedir. Buna göre duyuşsal örüntüler bireyde farkında olma durumundan, kişinin davranışını yönlendirmeye kadar uzanan geniş bir spektrumda ele alınabilir. Bu açıdan SBF öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme etkinliklerine değer verdikleri, bu etkinliklere katılma ve devam ettirme çabası içinde oldukları, merak güdüsünü harekete geçiren öğrenme yaşantılarını tercih ettikleri söylenebilir.

SBF öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilim düzeyinin alt boyutları cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>.05$). Kadın ve erkek öğrencilerin YBÖE düzeyleri birbirlerine yakın ve ortalamanın üstünde, yeterli düzeyde olduğu söylenebilir. Alan yazın incelendiğinde; Yaman ve Yazar, (2015) liselerde görev yapan öğretmenler ile, Tunca, Alkın-Şahin ve Aydın (2015), eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adayları ile Kangalgil ve Özgül (2018) ise beden eğitimi ve spor alanında öğrenim gören öğrenciler ile ilgili yaptıkları çalışmada cinsiyete göre fark bulamamışlardır. Bunun yanı sıra YBÖ'ye yönelik algıların cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterdiği çalışmalar da görülmektedir (Coşkun ve Demirel, 2012; Demirel ve Akkoyunlu, 2010; Diker Coşkun, Gencel, 2013; 2009; Şahin ve ark., 2010). Jenkins (2004), yaşam boyu öğrenme kavramının özellikle kadınlar tarafından ihtiyaç duyulan bir özellik olduğunu ve genel olarak kadınların eğitim sisteminden erkekler kadar yararlanmadığını, bu nedenle temel eğitim açıklarını kapatmak için yaşam boyu öğrenme etkinliklerini daha fazla önemsediklerini belirtmiştir.

SBF öğrenim gören öğrencilerin YBÖE, öğrenim gördükleri bölümlere göre anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($p<.05$). Bu farklılık SYB ile Beden Eğitimi Öğretmenliği (BEÖ), Antrenörlük Eğitimi (AEB) ve Rekreasyon Bölümleri (REK) arasındadır. Alana özgü araştırmalar incelendiğinde; Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu veya SBF'nde öğrenim gören öğrencilerin

YBÖE'yle ilgili araştırma sayısı kısıtlıdır (Kangalgil ve Özgül 2015; Mülhim 2018; Öner 2017). Diğer alanlarda; öğretmen, öğretmen adayları ve üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışmalarda, bölüm değişkeni açısından anlamlı farklılık tespit edilmiştir (Diker Coşkun, 2009; Gencel,2013; Karakuş, 2013; Yaman ve Yazar, 2015;). Bu çalışmada SYB ile diğer bölümler arasındaki farklılığın sebebi bu bölümde sözlü ve yazılı iletişime ilişkin etkinliklerin yoğun olması diğer bölümde okuyan öğrencilerin ise büyük bir çoğunluğunun öğrenme yaşantılarını daha aktif ve ürün odaklı sürdürmesi olabilir.

SBF öğrencilerinin YBÖE ve alt boyut puanlarında Lisansüstü eğitim yapma isteklerine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p>.05$). Literatür incelendiğinde yapılan çalışmalarda lisansüstü eğitim yapmak isteyen öğrenci veya öğretmen adaylarının istemeyenlere göre YBÖE'nin daha yüksek olduğu görülmüştür (Demirel ve Yağcı, 2012; Diker Coşkun, 2009; Erdoğan, 2014). Lisansüstü eğitim bir meslek edinmenin ötesinde özellikle kişisel gelişim amaçlı yürütülmekte ve tamamen bireysel tercihlere göre gerçekleştirilmektedir. Bireyin hangi düzeyde ne kadar bilgi-beceri-tutum ve davranışlara sahip olması gerekliliği, piyasa tarafından belirlenmekte, bu belirleme aşamasında kariyer kavramı, kariyer olgusunun işletmelerde sistemli bir biçimde ele alınmasıyla birlikte de kariyer rehberliği sistemleri ortaya çıkmaktadır. Kariyer rehberliği sistemlerinin en önemli amaçlarından birisi kariyer amaçlı faaliyetlerin bir bütün olarak ele alınmasıdır. Kariyerde durum tespiti, varılmak istenen hedef ve hedefe ulaşmanın yolları kariyer rehberliğinin konusunu oluştururken, hedefe ulaşmak için eyleme geçmek yaşam boyu öğrenmenin kapsamındadır (Aksoy, 2008).

Sonuç olarak yaşam boyu öğrenmenin hızlı bir biçimde tüm eğitim ortamlarında kendini göstereceğini ve geleneksel kurumların buna ayak uydurmak zorunda kalacağını belirtmektedir. Ülkelerin kalkınması ve gelişmesi için gerekli olan bilginin üretildiği ve insan kaynaklarının yetiştirildiği yükseköğretim kurumları da “yaşam boyu öğrenen” birey yetiştirmede önemli bir rol oynamaktadır (Peters,2009). Toplumsal refahın artması ve yaşam standartlarının yükseltilmesinde yükseköğretim kurumlarının katkıları yadsınamaz. Bir toplumda yükseköğretim görmüş bireylerin sayısı arttıkça, yaşam boyu öğrenme kavramı toplum hayatına girmiş ve toplumsal değişim de o ölçüde hız kazanmış olmaktadır (Gediklioğlu, 2005).

SBF öğrenim gören öğrencilerinin YBÖ'ye ilişkin eğilimlerinin belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışmada YBÖE'ni belirleme ölçeğinden elde edilen ortalama puanların ölçek

orta puanının üzerinde olduğu belirlenmiş ve bu durum, üniversite öğrencilerinin YBÖE'nin yeterli olduğu şeklinde değerlendirilmiştir. Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre öğrencilerin YBÖE, öğrenim gördükleri bölüm, lisansüstü eğitim yapma isteği ve cinsiyet, değişkenleri açısından istatistiksel olarak incelenmiştir. Yapılan t testi sonucunda lisansüstü eğitim yapma isteği ve cinsiyet değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık elde edilmemiştir ($p>.05$). Bunun yanında öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre tek yönlü anova testi sonucunda YBÖE ve alt boyutlarında anlamlı farklılıklar elde edilmiştir. Bu farklılık Spor Yöneticiliği ile diğer bölümler arasındadır ($F(3-244)=8.882, p<.05$).

SBF'nde yaşam boyu öğrenme olanaklarını destekleyici uygun ortamlar hazırlanmalıdır. Bu amaçla özellikle öğrencilerin sürekli öğrenme kaynaklarına (kütüphane, internet, e-okul uygulamaları, kurs ve seminerler vb.) kolayca erişebileceği kampüs içi ve dışı sistemler oluşturulmalı ve öğrencilerin bu kaynakları etkin biçimde kullanmaları sağlanmalı; üniversiteye yeni başlayan öğrencilere üniversite bilgi kaynaklarının kullanımına dönük oryantasyon çalışmalarına ağırlık verilmeli; öğretim, öğrenen merkezli olmalı ve her alanda uygulamaya ağırlık verilmelidir. Üniversiteler bir mesleğe ilişkin bilgi, beceri ve yeterlikleri kazandırırken aynı zamanda yaşam boyu öğrenme becerilerini de geliştirmekte; başka bir deyişle yaşam boyu öğrenme, üniversitelerin sistem içerisindeki yeni işlevini de belirlemektedir (Coşkun ve Demirel, 2012). Aynı zamanda öğretim elemanlarının öğrencilere öğrenme kaynaklarının ulaşımı ve kullanımı konusunda rehberlik yapmalıdır. Hızla gelişen alanlarda kendini geliştirmenin ve güncelliği takip edebilmenin yolu öğrencilerin YBÖ'yi sürdürebilmeleridir.

KAYNAKLAR

- Aksoy, M. (2008). *Hayat boyu öğrenme ve kariyer rehberliği ilkelerinin istihdam edilebilirliğe etkileri: Otel işletmeleri üzerine bir uygulama*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. & Yıldırım, E. (2017). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri: Spss Uygulamalı*. İstanbul: Sakarya Kitabevi: 9.
- Bloom, B. S., Hastings, J. T., & Madaus, G. F. (1971). *Handbook on formative and summative evaluation of student learning*. New York: McGraw-Hill.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi: 13.
- Coşkun, Y. D., ve Demirel, M. (2012). Lifelong learning tendencies of university students. *HU Journal of Education*, 42, 108-120.
- Çakın, İ. (1998). Üniversitelerimizin bilgiye erişim ortamları: Genel değerlendirme. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, Cumhuriyetimizin 75. Yılı Özel Sayısı*, 37-68

Kaya Saylam, D., Çamlıyer, H., Asma, M., Kalkan N. (2019). Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(2), 176-187.

Demirel, M. ve Akkoyunlu, B. (2010). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve bilgi okuryazarlığı özyeterlik algıları. *10 th. International Educational Technology Conference bildiriler kitabı içinde* (ss.1126-1133). Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.

Demirel, M. ve Yağcı, E. (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin algıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 100-111.

Diker Coşkun, Y. (2009). *Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara

Dinevski, D. & Dinevski, I. V. (2004). The concepts of university lifelong learning provision in Europe. *Transition Studies Review*, 11(3), 227-235.

DPT (2000) Uzun vadeli strateji ve sekizinci beş yıllık kalkınma planı 2001-2005, [Available online at: <http://www.goc.gov.tr/files/files/8kalk%C4%B1nmaplan%C4%B1.pdf>], Erişim Tarihi: 01/03/2019.

Erdoğan, D. G. (2014). *Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerine etki eden faktörler*. Doktora tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

Erdoğan, D. G. ve Arsal, Z. (2016). The development of lifelong learning trends scale (LLLTS). *Sakarya University Journal of Education*, 6(1), 114-122.

Gedikoğlu, T. (2005). Avrupa Birliği sürecinde Türk eğitim sistemi: Sorunlar ve çözüm önerileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 66-80.

Gencil, İ. E. (2013). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine yönelik algıları. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 38(170), 237-352

Göksan, T. S., Uzundurukan, S., & Keskin, S. N. (2009). Yaşam boyu öğrenme ve Avrupa Birliği'nin yaşam boyu öğrenme programları. *İnşaat Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu bildirirler kitabı içinde* (ss.143-151). Antalya, Türkiye

HBÖ (2019). Hayat boyu öğrenme. [Available online at: <http://hayatboyu.meb.gov.tr/hayat-boyu-ogrenme/>], Erişim Tarihi: 01/03/2019.

Jenkins, A. (2004). *Women, Lifelong Learning and Employment*. London: Centre of Economic Science: p.1.

Kangalgil, M. & Özgül F., (2018). Türkiye'de beden eğitimi ve spor eğitimi alan öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi. *Journal of Global Sport and Education Research*, 1 (1):64-72.

Karakuş, C. (2013). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 26-35.

Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık: 24.

Kıvrak, E. (2007). *Avrupa Birliği ve Türkiye'de yaşam boyu öğrenme politikaları ve istihdam ilişkisinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.

Milli Eğitim Temel Kanunu. (1973). [Available online at: <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf>], Erişim Tarihi: 01/03/2019.

Mülhim, M.A. (2018). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Bartın Üniversitesi, Bartın.

Öner, Ç., (2017). Spor Bilimleri Fakülteleri Antrenörlük Öğrencilerinin Otantik Liderliklerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ve Duyarlı Sevgi Becerileri Açısından İncelenmesi. *Spor Bilimleri Araştırma Dergisi*, 2(2), 1-20.

Özmen, A., (2000). *Uygulamalı Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversite Fen Bilimleri Yayınları:17.

Peters, O. (2009). The contribution of open and distance education to lifelong learning. In P. Jarvis (Eds.). *The Routledge international handbook of lifelong learning*, [pp.223-237]. London and Newyork.

Kaya Saylam, D., Çamlıyer, H., Asma, M., Kalkan N. (2019). Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(2), 176-187.

Sağlık Bakanlığı (2019). Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Dairesi Başkanlığı, fiziksel aktivite, ülkemizde durum, [Available online at: <https://hsgm.saglik.gov.tr/fiziksel-aktivite/ulkemizde-durum.html>] Erişim Tarihi: 01/03/2019.

Şahin, M., Akbasli, S., & Yanpar Yelken, T. Y. (2010). Key competences for lifelong learning: The case of prospective teachers. *Educational Research and Reviews*, 5(10), 545-556.

Şahin, Ç. ve Arcagök, S. (2014). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Social Sciences/Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(16), 394-417

THBÖSB (2017) Türkiye hayat boyu öğrenme strateji belgesi (2014-2018). [Available online at: <https://abdigm.meb.gov.tr/projeler/ois/013.pdf>], Erişim Tarihi: 19/06/2017.

Tunca, N. Alkın-Şahin, S. ve Aydın, Ö. (2015). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 432-446.

Turgut, M. F. Ve Baykul, Y. (1992). *Ölçme Teknikleri*. Ankara: ÖSYM Yayınları.

Yaman, F. ve Yazar, T. (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi (Diyarbakır ili örneği). *Kastamonu Education Journal*, 23(4), 1553-1566.

Yılmaz, E. (2000). Bilgi çağında kütüphanelerin eğitimdeki yeri ve önemi. *Çağdaş Eğitim*, 269, 31-39.